

Læringsverkstedet

Læringsverkstedet startet opp i 2003, er eid av 2 pedagoger og har et generasjonsperspektiv. Vi driver i dag 240 unike barnehager og vår visjon er å få verdens viktigste verdier til å vokse gjennom å fortelle barn at de er verdifulle.

De økonomiske rammebetingelsene for private barnehager ble sterkt forverret i 2020 ved innføring av en ufinansiert bemanningsnorm. Dette foreslås forsterket i 2021 ved å redusere pensjonspåslaget. Det foreslås også at Husbanken skal slutte å gi lån til private barnehager, noe som vil medføre høyere kapitalkostnader på nye byggeprosjekter. I tillegg til dette ser vi at grunnlaget for kapitaltilskudd for 2021 er en reduksjon på 15% i kapitaltilskuddene for 2021. Kombinasjonen av alle disse momentene gir inntrykk av at det foregår en systematisk nedbygging av den private delen av bransjen og med de betydelige negative konsekvensene det vil ha for kvalitet og utvikling av barnehagebransjen. Vi er særlig bekymret for;

1. Muligheten til å opprettholde eller videreutvikle kvaliteten når de økonomiske rammebetingelsene forverres betydelig
2. En forsterking og utvidelse av forskjellsbehandling av barn, basert på hvem som eier barnehagen
3. Politiske beslutninger fattes på basis av feilaktige og foreldede «fakta rapporter»

Rammebetingelser og kvalitetslokomotiver er sentralt for kvalitetsutvikling i sektoren

Forskning dokumenterer en rød tråd som starter med kvaliteten i barnehagen, barns muligheter til å lykkes i skolen og vår nasjons evne til å skape nye arbeidsplasser og inkludere alle i samfunnet.

Den store GoBaN undersøkelsen som er gjennomført viser at eiere og myndigheter har et stort ansvar for kompetanseheving i barnehagen. Rapporten fra undersøkelsen påpeker at det er for store forskjeller mellom lav og høy kvalitet i norske barnehager. I rapporten om evaluering av arbeide med kvalitet i barnehagesektoren (TFoU-rapport nr. 2019-9) trekkes videre frem at små enkeltstående private barnehager vil være avhengig av å tilhøre et større nettverk for å kompensere for beskjedne styrings- og utviklingsressurser hos eier.

Det er liten tvil om at mye av kvalitetsutviklingen de siste 10 årene har vært drevet frem av mellomstore og større private barnehageaktører, både drivere og bransjeorganisasjoner. Dette gjelder forhold som konseptbarnehager, fokus på mat- og måltider, systematisk kvalitetsjobbing, kurs- og kompetanseutvikling av ansatte samt involvering og kommunikasjon med foreldrene. Dette har skjedd som følge av at enkelte aktører har nådd en størrelse hvor det har vært mulig å frigjøre ressurser, både menneskelig og kapitalmessig, til å jobbe systematisk og målrettet med utviklingsprosjekter.

Norge er ofte stolt av vår ingeniørkompetanse innenfor fiskeoppdrett, oljeutvinning, vindkraft etc. På samme måte burde vi være stolte av at vi som samfunn har lagt til rette for en sektor som gjør det mulig for pedagoger å samles i store fagmiljøer og eksportere norsk og nordisk barnesyn og barnehagepedagogikk. Vi registrerer at regjeringen har sterkt fokus på å fremme norsk

eksport og har nylig lagt frem en handlingsplan for dette. I lys av det fremstår det meget underlig at man samtidig fremmer en politikk som aktivt tar sikte på å bygge ned store fagmiljøer innenfor barnehagesektoren.

Privat barnehagedrift er en lavmargin bransje, og det aller meste av tilskudd og foreldrebetaling benyttes til daglig drift. Enkelte aktører har hatt ressurser til å kunne drive noe kvalitetsutvikling. De dramatiske effektene av forverringen i rammebetingelsene for 2019, 2020 og de foreslåtte kuttene i 2021 vil gjøre det tilnærmet umulig for bransjen og fortsatt drive kvalitetsutvikling og det vil også bli meget krevende å opprettholde den kvaliteten som norske barn og deres foresatte har vent seg til.

Forslag til statsbudsjett 2021 forsterker en allerede urettferdig og kunstig forskjellsbehandling

Som følge av at enkelte elementer i tilskuddsmodellen ikke er basert på reelle utgifter, men kalkulatoriske påslag, betaler kommunene noe mindre for private plasser enn kommunale plasser, jfr Agenda Kaupang sin rapport om at det offentlige årlig sparer ca 2 milliarder relatert til dette.

I forbindelse med innføring av bemanningsnorm ble skille i finansieringen ytterligere forsterket ved at bemanningsnormen er fullt ut finansiert for kommunale barnehager, mens det for private barnehager først forventes finansiert i 2022.

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet å innføre et ytterligere skille ved at barn i visse typer private barnehager skal få en kompensasjon for redusert pensjonspåslag, mens barn i andre typer private barnehager ikke får tilsvarende kompensasjon. Dette begrunnet med en feilaktig påstand om at konsernbarnehager har mer midler enn andre barnehager.

Drift av en barnehage er sterkt regulert, i forhold til antall barn, størrelse på lokaler og uteareal samt antall ansatte og kompetanse og utdanningsnivå. Inntekt per barn er i sin helhet detaljstyrt og regulert og kostnad per ansatt er regulert i tariffavtaler. Disse reglene er like uavhengig av hvor mange barnehager man driver eller i hvilken eierform de drives i.

En typisk barnehage benytter 75% av inntektene til lønn/personalkostnader, 15% til diverse innkjøp til driften og 5-10% som kapitalkostnader (husleie eller renter og avdrag). Innkjøp til driften er i all hovedsak innkjøp som gjøres lokalt, av den lokale lederen og i det lokalsamfunnet som barnehagen tilhører. Det foreligger ingen stordriftsfordeler i relasjon til dette.

Det er derfor ikke riktig at konsernbarnehager har mer midler enn andre barnehager eller kan omdisponere midler mellom barnehager. En kompensasjonsordning som bare gjelder visse eierformer innebærer derfor en systematisk forskjellsbehandling av barnehagebarn i private barnehager.

Kvaliteten på fakta rapportene er for dårlig til at de kan benyttes som et beslutningsgrunnlag

Regjeringen begrunner de foreslåtte endringene med å referere til rapporter innhentet for flere år siden og basert på tallanalyser av tall frem til 2016 og 2017. Disse rapportene er svært lite

relevant for situasjonen i bransjen per i dag. Vi synes det er trist at denne regjeringen ikke tar virkeligheten innover seg slik den er dokumentert gjentatte ganger av bransjen selv. Etter hvert som bransjen har tilpasset seg nye rammer og retningslinjer, herunder en ufinansiert bemanningsnorm, har overskudd og økonomisk handlerom blitt kraftig redusert. Det foreligger ikke kapital eller reserver i bransjen til å håndtere reduserte inntekter. Konsekvensen av inntektskutt vil derfor bli at barnehagene må spare inn på den grunnleggende driften.

Kutt i pensjon begrunnes videre med å referere til en svært omstridt rapport fra BDO, en rapport hvor konklusjonene har blitt tilbakevist i andre rapporter. I tillegg til dette er det slik at selv om det totale tilskuddet til barnehager er satt sammen av en generell del og spesifikke påslag til pensjon, til administrasjonsutgifter og til kapitalutgifter så utgjør dette en samlet inntekt for barnehagene. Denne samlede inntekten benyttes samlet for å levere en barnehagetjeneste innenfor lovverket og til høyest mulig kvalitet. Reduserer man ett av elementene reduserer man den totale inntekten og derigjennom de totale midlene som barnehagen har tilgjengelig for sin drift.

Å redusere ett av disse delementene uten å vurdere konsekvensen for totaliteten og basert på svært omstridte og gamle rapporter utarbeidet før innføring av sentrale reformer som bemanningsnorm er et stort sjansespill. Et kvalitativt godt barnehagetilbud påvirker førskolebarns mentale helse, trivsel og utvikling også lenge etter at barna har sluttet i barnehagen (NICHD ECCERN). Regjeringen foreslår å innføre en endring som de ikke aner hvordan vil påvirke en helt sentral del av nesten alle barns hverdag i en meget avgjørende periode av barns oppvekst. Disse endringene vil få betydning for det totale kvalitetsbildet i barnehagen.